

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2. 10. 2014 r.

V.7013.58.2014.AA

Pan

BARTOSZ ARŁUKOWICZ

Minister Zdrowia

Wznowiony *Biuro Ministerstwa*
Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają informacje

o nieprawidłowościach dotyczących procesu uzyskiwania specjalizacji lekarskich. Z przekazanej do Biura Rzecznika kopii pisma z dnia 19 lutego 2013 r. Konsultanta Krajowego (kopia w załączeniu) wynika, że „istnieje pilna potrzeba uwiarygodnienia na terenie województwa (...) dokumentacji medycznej dotyczącej przebiegu i realizacji specjalizacji (...) w zakresie samodzielnie wykonywanych przez specjalizującego się operacji i zabiegów operacyjnych”. W piśmie tym Konsultant Krajowy zwraca się do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego (...) z prośbą „począwszy od sesji jesiennej 2013 r. o wprowadzenie obowiązku dołączania do „Dzienniczków” wykonanych asyst i wykonanych samodzielnie operacji, kserokopii tych zabiegów z ksiąg operacyjnych lub systemów komputerowych”.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, wskazane **żądanie Konsultanta Krajowego nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym, w szczególności przepisach ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2012 r., poz. 159 ze zm.), dalej też jako „ustawa o prawach pacjenta”.**

W ustawie o prawach pacjenta określone zostały **podstawowe zasady udostępniania dokumentacji medycznej. Z kolei szczegółowe zasady postępowania z dokumentacją medyczną określają przepisy wykonawcze do ustawy o prawach pacjenta.**

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o prawach pacjenta, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu, bądź osobie upoważnionej przez pacjenta. Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną również osobom i podmiotom wskazanym w ust. 3 tego artykułu, w tym organom władzy

publicznej, Narodowemu Funduszowi Zdrowia, organom samorządu zawodów medycznych oraz konsultantom krajowym i wojewódzkim, w zakresie niezbędnym do wykonywania przez te podmioty ich zadań, w szczególności kontroli i nadzoru. Dokumentacja medyczna jest udostępniana do wglądu, w tym także do baz danych w zakresie ochrony zdrowia, w siedzibie podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych, poprzez sporządzenie jej wyciągów, odpisów lub kopii oraz poprzez wydanie oryginału za pokwitowaniem odbioru i z zastrzeżeniem zwrotu po wykorzystaniu, jeżeli uprawniony organ lub podmiot żąda udostępnienia oryginałów tej dokumentacji (art. 27).

W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2014 r. poz. 177), dokumentację medyczną wewnętrzną zbiorczą, którą sporządza i prowadzi szpital, stanowi m.in. księga bloku operacyjnego albo sali operacyjnej (§ 12 pkt 2 h). Księga ta, oprócz szczegółowego opisu zabiegu albo operacji, zawiera m.in. oznaczenie osób wchodzących w skład zespołu operacyjnego, zespołu zabiegowego, zespołu anestezyjologicznego, z wyszczególnieniem osoby kierującej wykonaniem operacji albo zabiegu (§ 33).

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o prawach pacjenta, dane zawarte w dokumentacji medycznej podlegają ochronie określonej w niniejszej ustawie oraz w przepisach odrębnych. Z przepisu tego wynika, że ochronie podlegają wszelkie dane zawarte w dokumentacji medycznej, a nie tylko dane związane ze stanem zdrowia, czy udzielonymi pacjentowi świadczeniami zdrowotnymi.

Przepisy ustawy o prawach pacjenta nie przewidują udostępnienia dokumentacji medycznej lekarzom odbywającym specjalizację oraz konsultantowi krajowemu, a tym bardziej innym osobom związanym ze specjalizacją lekarzy, w celu uwiarygodnienia dokumentacji dotyczącej przebiegu i realizacji specjalizacji w zakresie samodzielnie wykonywanych przez specjalizującego się operacji i zabiegów operacyjnych.

Kwestia ta jest również o tyle istotna, gdyż dane medyczne, stanowią kategorię tzw. „danych wrażliwych” (delikatnych, sensytywnych), o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.). Podkreślenia wymaga, że dane wrażliwe dotyczą bezpośrednio sfer należących do prywatności, czy nawet intymności osoby fizycznej i odnoszą się m.in. do danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym (art. 27). Ustawa o ochronie danych osobowych przewiduje szczególną ochronę prawną danych wrażliwych.

Prawo do ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej oraz prawo do ochrony danych osobowych stanowi również emanację prawa do prywatności gwarantowanego w art. 47 Konstytucji RP, w myśl którego "Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym".

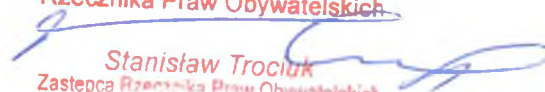
Ponadto żądanie Konsultanta Krajowego nie znajduje również oparcia w przepisach dotyczących specjalizacji lekarzy. Dokumenty potwierdzające realizację programu specjalizacji i jego ukończenie oraz sposób i tryb uzyskania potwierdzenia posiadania umiejętności praktycznych określonych programem specjalizacji ustala rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentyków (Dz. U. z 2013 r., poz. 26). W myśl § 12 ust. 2 tego rozporządzenia, dowód odbycia szkolenia specjalizacyjnego stanowią karta szkolenia specjalizacyjnego z wymaganymi wpisami oraz indeks wykonanych zabiegów i procedur medycznych z potwierdzeniami i zaliczeniami, zgodnie z wymogami odpowiedniego programu specjalizacji.

W świetle art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2011 r. Nr 277, poz. 1634 ze zm.) oraz przepisów powołanego rozporządzenia, a także przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2009 r. Nr 52, poz. 419 ze zm.), **powstaje również wątpliwość co do umocowania Konsultanta Krajowego do opisanego działania w zakresie dookreślenia obowiązków lekarzy w sprawie dokumentowania odbycia szkolenia specjalizacyjnego.**

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra o zbadanie podnoszonej sprawy oraz podjęcie działań w kierunku zapewnienia respektowania obowiązujących przepisów prawa i praw pacjenta.

Z przeziębieniem

Załącznik - 1

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich